

Hz. Eyyûb Ve Sabır

Hz. Eyyûb'un

Sabir &
 &~

اِسْمِ الهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَاَيُّوبَ اِذْ نَادَى رَبَّهُ اَنِّى مَسَّنِىَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ "Eyyß b'u da hatırla. Hani o Rabbine, 'Şß phesiz ki ben derde uğradım, sen ise merhametlilerin en merhametlisisin' diye niyaz etmişti." (Enbiya, 21/83) فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَاَتَيْنَاهُ اَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذِكْرَى لِلْعَابِدِينَ "Biz de onun duasını kabul edip kendisinde dert namına ne varsa gidermiştik. Tarafımızdan bir rahmet ve kullukta bulunanlar için de bir ibret olmak ß zere ona ailesini ve onlarla beraber bir mislini daha vermiştik." (Enbiya, 21/84) Eyyß b (a.s), Kurßanßda adı geßen ve Allahßın kendilerine ilim ve hikmet verdiği bildirilen peygamberlerdendir. Bu ayette, Hz. Eyyß b (a.s)ßun başına gelen dert ile buna gßsterdiği sabır ve sonunda ulaştığı mßkßfattan bahsedilmekte, onun yaşadığı uzun ve acı olaylara kısaca bir hatırlatma yapılmaktadır. Hz. Eyyß b, ßnceleri sahip olduğu zenginlik ve bahtıyarlığın sonrasında imtihan ve sıkıntılara uğramış, varını yoğunu ve bßtßn ßcedil,ocuklarını kaybetmiş, tßm bunlara ve ßcedil,ektiği ağır hastalığa karşılık gßsterdiği sabır nedeniyle Allah tarafından ßdßllendirilmiştir. Nitekim Sßd suresinde; وَاذْكُرْ عَبْدَنَآ اَيُّوبَ

اِذْ نَادَى
رَبَّهُ
اَنِّى
مَسَّنِىَ
الشَّيْطَانُ
بِنُصْبٍ
وَعَذَابٍ “(Ey Muhammed!) Kulumuz Eyyûb’u da an. Hani o, Rabbine, ‘Şeytan bana bir yorgunluk ve azap dokundurdu’ diye seslenmişti.” (Sâd, 38/41)
اُرْكُضْ
بِرِجْلِكَ
هَذَا
مُغْتَسَلٌ
بَارِدٌ
وَشَرَابٌ “Biz de ona, ‘Ayağını yere vur! İşte yıkanacak ve iççecek soğuk bir su’ dedik.” (Sâd, 38/42)
وَوَهَبْنَا
لَهُ
اَهْلَهُ
وَمِثْلَهُمْ
مَعَهُمْ
رَحْمَةً
مِنَّا
وَذِكْرَى
لاُولِى
اْلاَلْبَابِ
ِ “Biz ona tarafımızdan bir rahmet ve akıl sahiplerine bir öğüt olmak üzere ailesini ve onlarla birlikte bir o kadarını bahşettik.” (Sâd, 38/43)
وَخُذْ
بِيَدِكَ
ضِغْثًا
فَاضْرِبْ
بِهِ وَلاَ
تَحْنَثْ
اِنَّا
وَجَدْنَاهُ
صَابِرًا
نِعْمَ
الْعَبْدُ
اِنَّهُ
اَوَّابٌ “Şöyle dedik: ‘Eline bir demet sap al ve onunla vur, yeminini bozma.’ Gerçekten biz Eyyûb’u sabreden bir kimse olarak bulduk. O ne güzel bir kuldu! O, Allah’a çok yönelen bir kimse idi.” (Sâd, 38/44) buyrulmak suretiyle, Hz. Eyyûb’un ilahî yardıma mazhar oluşu anlatılmaktadır. Bu âyette ifade edildiği üzere Hz. Eyyûb ağır bir hastalığa yakalanmış ve hastalıktan kurtulmak iççin Allah’ın merhametine sığınarak O’ndan şifa dilemiştir.

Yüce Allah duasını kabul etmiş; ayağını yere vurmasını, çıkacak su ile yıkandığında iyileşeceğini bildirerek ona sağlığını, kaybettiği mal ve mülkünü fazlasıyla vermiştir. Eyyûb (a.s), başına gelen bütün musibetlere rağmen şıkâyet etmeyen sabır timsali olarak bilinen bir peygamberdir. Bildiğimiz gibi sabır, Kur’an’ın üzerinde ünemle durduğu bir meziyet olup, birçok yerde bu konudan bahsedilmektedir. Sabır, zorluklarla, sıkıntılarla mücadele edebilme yeteneğidir. Hayatın güçlükleri karşısında pes etmemek, yaşama ümidini hiç kaybetmemektir. İnanmış bir insan sabrı ile tüm zorlukların üstesinden gelir. “Neden”, “niçin” oldu, “niye benim başıma geldi” diyerek isyan ve huzursuzluğa düşmek yerine, Allah’a iman etmenin ve sabırla O’nun desteğine, yardımına sığınmanın gönül huzurunu yaşar. Yaşadığımız her olayda, karşılaştığımız her musibette mutlaka bir hikmet vardır. Hiçbir şey rastgele ya da boşuna değildir. Bizi üzen, sıkın, rahatsız eden bir durumla karşılaştığımızda hemen soğukkanlılığımızı yitirip, yılgınlık ve telaşa kapılmak yerine, bu olayın hakkımızda bizim bilemediğimiz hayırlar taşıyabileceğini düşünmeli, sabır ve metanetimizi koruyabilmeliyiz. Başlangıçta feveran ve isyan ettiğimiz bir hadise, zaman içinde şükredeceğimiz bir sonuca dönüşebilir. Nitekim ayette:

كُتِبَ
عَلَيْكُمُ
الْقِتَالُ
وَهُوَ
كُرْهٌ
لَكُمْ
وَعَسَىاَنْ
تَكْرَهُوا
شَيْئًا
وَهُوَ
خَيْرٌ
لَكُمْ
وَعَسَىاَنْ
تُحِبُّوا
شَيْئًا
وَهُوَشَرٌّ
لَكُمْ
وَاللهُ
يَعْلَمُ
وَاَنْتُمْ
لاَ
تَعْلَمُونَ
 “Savaş, hoşunuza gitmediği hâide, size farz kılındı. Olur ki, bir şey sizin için hayırlı iken, siz onu hoş görmezsiniz. Yine olur ki, bir şey sizin için kötü iken, siz onu seversiniz. Allah bilir, siz bilmezsiniz.” (Bakara, 2/216) buyrularak, bu hakikate dikkatimiz çekilmiştir. Şunu bilmeliyiz ki, Rabbimizin kahr gibi görünen tecellilerinde lütuf, şer/kötül gibi görünen tecellilerinde de nur gizli olabilir. Sabır timsali Hz. Eyyûb başta olmak üzere bütün peygamberler, yaşadıkları sürece çok çetin imtihanlardan geçirilmiş, sabrederek sonunda hem dünyada hem de ahirette kazançlı çıkmışlardır. Hz. Yunus’un balığın karnından karaya

çıkması, Hz. İbrahim’ın ateşten, Hz. İsmail’ın kesilmekten kurtulması, Hz. Musa’nın denizleri aşıp çıller geçmesi, Hz. Yusuf’un kuyuda başlayıp, kölelik ve zindanla süren zorlu imtihanının sultanlıkla neticelenmesi ve nihayet sevgili Peygamberimizin, müşriklerden gördüğü muhalefet, hicret, savaşlar gibi olayların ardından Mekke fethi ile zirveye çıkan başarıları, hepilmek ilmek örülmüş muhteşem sabır örnekleridir. Eğer Rabbimizin rızasını kazanan, sevdiği bir kul olmak istiyorsak, iman edip salih ameller işlemenin yanı sıra, ahlakî olgunluk sahibi olmaya çalışmalı, özellikle de takva elbisemizi mutlaka sabır ziynetiyle süslemeliyiz. Hayat hepimiz için farklı biçimde tezahür eden bir imtihandır. Bu imtihanı kazanabilenler ancak iman ve sabır sahibi olabilenlerdir. Yüce Mevlamız;

 َلَنَبْلُوَنَّكُمْبِشَىْءٍمِنَالْخَوْفِوَالْجُوعِ وَنَقْصٍمِنَاْلاَمْوَالِوَاْلاَنْفُسِوَالثَّمَرَاتِوَبَشِّرِالصَّابِرِينَ “Andolsun ki sizi biraz korku ve açlıkla, bir de mallar, canlar ve ürünlerden eksilterek deneriz. Sabredenleri müjdele.” (Bakara, 2/155) buyurmaktadır. Sabırlı kullara Kur’an’ın duyurduğu en büyük müjde;يَآاَيُّهَاالَّذِينَاَم.َنُوااسْتَعِينُوابِالصَّبْرِوَالصَّلوَةِاِنَّاللهَمَعَالصَّابِرِينَ “Ey iman edenler! Sabrederek ve namaz kılarak Allah’tan yardım dileyin. Şüphe yok ki, Allah sabredenlerle beraberdir.” (Bakara, 2/153)وَاصْبِرُوااِنَّاللهَمَعَالصَّابِرِينَ “Sabırlı olun. Çünkü Allah sabredenlerle beraberdir.” (Enfâl, 8/46);وَاللهُيُحِبُّ

06; َ “...Allah sabredenleri sever.” (Âl-i İmran, 3/146);
اِنَّمَا
يُوَفَّى
الصَّابِرُونَ اَجْرَهُمْ
بِغَيْرِ
حِسَابٍ “...Sabredenlere
mükâfatları elbette hesapsız olarak verilir.” (Zümer, 39/10) ayetleriyle
ifade edilmiştir. İnanmış bir insan için, Rabbinin daima kendisiyle beraber olduğunu
hissetmesi, Allah’ın sevgisine mazhar olduğunu bilmesi ve hesapsız mükâfat
ile müjdelenmiş olması ne büyük mutluluktur. Böyle bir inanç ile
aşılamayacak engel ve üstesinden gelinemeyecek bir zorluk olabilir mi? Sabır, musibetin ilk
isabet ettiği anda gösterilen metanettir. Nitekim çocuğunun kabri başında ağlayan bir
kadın tavrı sebebiyle yaptıkları bir uyarıda Hz. Peygamber; إنما
الصَّبْرُ
عِنْدَ
الصَّدْمَةِ
الأُولَى “Sabır,
musibetle karşılaştığın ilk anda tahammül edebilmektir.” (Buhârî,
“Cenâiz”, 32) buyurmuştur. Hz. Eyyûb (a.s)’dan bahseden bu
ayetlerde sadece onun sabır ve teslimiyetine değil, dua ile Rabbine yakarışına da dikkat
çekilmektedir. Hastalığı süresince bu yüce Resul’ün
اَنِّى
مَسَّنِىَ
الضُّرُّ
وَاَنْتَ
اَرْحَمُ
الرَّاحِمِينَ “Şüphesiz ki ben derde uğradım, sen ise merhametlilerin en
merhametlisisin” (Enbiya, 21/83) virdi ile Rabbine yalvarıp, dua ettiğine işaret edilmektedir.
Anlaşıyor ki, dua ve Allah’ı hatırlamak da (zikir), güçilüklerle
mücadele ve zorlukları yenmede bizim için en önemli moral ve manevi
güç kaynağımızdır. Ölüm, hastalık, rızık sıkıntısı ve daha ne tür bir
imtihan yaşıyor olursak olalım, Allah’ın ismini anarak ve O’na gönülden
dua edip yalvararak, derdimize derman, hastalığımıza şifa bulacağımıza dair ümidimizi ve
moralimizi kuvvetli tutabiliriz. Sonuç olarak şunu söylemeliyiz ki, halkımız tarafından
adeta sabır, Hz. Eyyûbla özdeş görülmektedir. Böylelikle
Kur’an-ı Kerim’de onun yaşadıkları üzerinden, buna benzer olayları yaşayan
ve yaşayabilecek olanlara sabır ve dua ile selamete erişebileceğinin somut örneği
verilmiştir. Dr. Faruk GÖRGÜLÜ